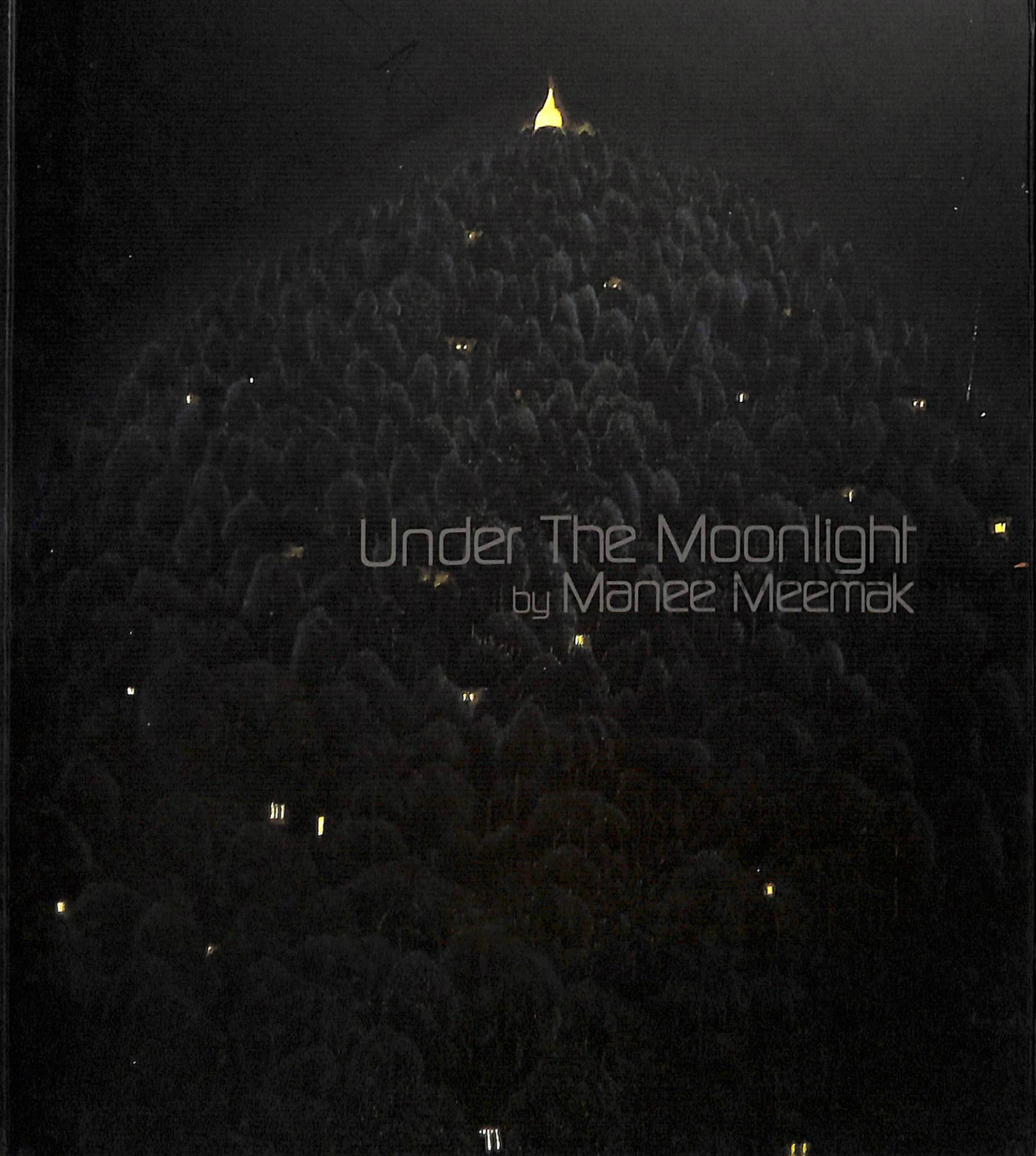
Under The Moonlight
by Manee Meemak

Rama IX Art Museum Foundation

Rama IX Art Museum Foundation

Under The Moonlight
by Manee Meemak

on November 1- December 10, 2007

at Rose Garden Gallery,

Special Thank to

Somchai Songwatana
Associate Professor Pishnu Supanimit
Assistant Professor Thavorn Ko-Udomvit
Associate Professor Kunya Chareonsupkul
Associate Professor Phatyos Buddhacharoen
Montree Sungmusiganon
Nontiya Warothai
Amnat Kongwaree
Parichat suphaphun
Chairat Sangthong
Nuchanart jaiklar
Chonlada Tantichitvej

- This cataloque has been published on the occasion of the exhibition Under The Moonlight by Manee Meemak at Rose Garden Gallery, Thailand.
- Cataloque Concept and Design by Assistant Professor Thavorn Ko-Udomvit, Autcharavadee Sudprasert
- Photograph by Charn Wareerat
- Text by Associate Professor Pishnu Supanimit
- Translation by Manita Srisitanont
- Printed by Amarin Printing and Publishing Public Company Limited
  65/16 Chaiyaphruk Road, Taling chan, Bangkok 10170
  Tel. +66 2882-1010, +66 2422-9000
  Fax. +66 2433-2742, + 66 2434-1385
- Printed and Bound in Thailand
- 1,000 copies

ARDEL
Gallery of Modern Art

ROSE GARDEN RIVERSIDE

Rose Garden Gallery
Km. 32 Pet Kasem Road, Sampran, Nakorn Pathom 73110, Thailand
Tel. 0-3432-2544, 0-3422-5205 Fax. 0-3432-2775
Website: www.rosegardenriverside.com

Rama IX Art Museum Foundation

ในคืนที่มืดมิด มณี ยังฉายแวว

พิษณุ ศุภ.

มณี มีมาก เป็นชาวนครศรีธรรมราช เข้ามาศึกษาศิลปะที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโทต่อเนื่องกันไปนานถึง 7 ปี แต่ก็เป็นการเรียนตามหลักสูตรของคณะเป็นปกติ คือ ปริญญาตรี 5 ปี และปริญญาโท 2 ปี สรุปรวมความว่า ในช่วงเวลาที่เธอเติบโตเป็นสาว เธอมาใช้เวลาเสียที่กรุงเทพฯ นานทีเดียว จบแล้วจึงรีบกลับไปเป็นอาจารย์สอนศิลปะที่มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา

ผมอยากจะพูดถึงบุคลิกภาพของ**มณี มีมาก** ทั้งในด้านส่วนตัวและบุคลิกในทางศิลปะ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอยู่มาก

มณี เป็นลูกศิษย์ที่ผมสอนมาทั้งปริญญาตรีและปริญญาโท เมื่อแรกที่เรียนกัน เรายังไม่เห็นตัวตนของเธอมากนัก ซึ่งก็เป็นปกติของนักศึกษาศิลปะที่แต่แรกก็เหมือนๆ กันหมด ยังไม่พบตนเองที่โดดเด่นอะไรมากนัก ยิ่งเธอเอาความเป็นเด็กเรียบร้อยอยู่ในระเบียบปกคลุมไว้ ยิ่งทำให้เราไม่เห็นตัวตนของเธอ นอกจากในแววตาที่ลุกวาวฉายแววกระตือรือร้นอยู่เสมอ

ความจริงเรามารู้ภายหลังว่า มณีไม่ใช่เด็กเรียบร้อยหรือขี้อายอย่างที่เห็น เธอมีบางสิ่งหรือหลายๆ สิ่งที่ซุกซ่อนอยู่ เช่น ความมุ่งมั่น ความกล้าหาญ และมีอารมณ์ขัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ บางทีอาจไม่ใช่บุคลิกภาพของผู้หญิง แต่เป็นบุคลิกภาพของภูมิภาคที่มาจากผู้ที่เกิดในดินแดนทางใต้ของประเทศ

ผมเพิ่งได้เห็นความเป็นมณีฉายแววขึ้นมาเมื่อตอนที่เธอใกล้จบปริญญาตรี มีเสียงหัวเราะจากเธอมากขึ้น และได้ยินเสียงพูดภาษาใต้มากขึ้น หากมีอาจารย์บางท่านมากระตุ้นให้เธอพูดโต้ตอบ เธออาจจะมีอาการอายของเด็กสาวอยู่บ้าง แต่เธอก็มีอารมณ์ขันที่จะตอบโต้อย่างกล้าหาญ นับเป็นส่วนหนึ่งของความไม่กลัวใครหากสิ่งนั้นไม่ใช่ความผิดที่น่ารังเกียจ

บุคลิกอย่างนี้มีอยู่ในผู้หญิงปักษ์ใต้เกือบทุกคน ซึ่งหากจะถามว่าสิ่งนี้มาจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทางภาคใต้ในขณะนี้หรือไม่ ก็คงตอบได้ว่าไม่ใช่ เพราะความเป็นหญิงแกร่งของคนใต้นั้นมีมานานแล้ว

แต่สำหรับมณีแล้ว มีทั้งความแกร่งที่เป็นคนใต้และบวกกับความเป็นคนจริงใจ มีอารมณ์ขันที่มาจากความเป็นคนชนบท จึงทำให้เธอไม่เป็นคนแกร่งที่แข็งกระด้าง แต่เป็นคนแกร่งมีความมุ่งมั่นที่ซ่อนอยู่ภายใน โดยมีรอยยิ้มแห่งความจริงใจปิดบังไว้

แน่นอนว่า หากจะเข้าไปดูในงานศิลปกรรมของมณีที่สร้างขึ้นมาจนเป็นตัวตนของเธอ ย่อมมองเห็นบุคลิกที่อยู่ตรงกันข้ามนี้ อยู่ในงานศิลปะภาพพิมพ์ของเธอ

เริ่มต้นจากผลงานในชุดแรก เป็นงานพิมพ์ในเทคนิคภาพพิมพ์หิน หรือ Lithograph ซึ่งเป็นงานพิมพ์ที่ยาก แต่ก่อนไม่ค่อยมีคนทำสำเร็จ แต่ในยุคปัจจุบันมีคนทำงานในเทคนิคนี้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

ผลงานในชุดที่ชื่อ Fire-Flies และ Night Sky เป็นผลงานที่ดูงดงามในเบื้องแรก เพราะมณีให้ถอดความจากธรรมชาติชนบทในช่วงเวลากลางคืน กลางคืนที่มืดสนิท แต่มองเห็นทุกอย่างได้อย่างแจ่มชัด มีเพียงแสงแวววาวของแมลงกลางคืนอย่างหิ่งห้อยเท่านั้นที่ส่องแสงแวววับขึ้นมา ช่วยให้กลางคืนที่มืดมิดดูจะมีความหมายที่สดใสขึ้น

ภาพทั้งหมดเป็นทิวทัศน์ในชนบท ภาพป่าเขาลำเนาไพร พุ่มไม้ ต้นไม้ เนินเขา และธารน้ำ เป็นภาพที่ไม่ได้จงใจจะเลียนแบบให้เหมือนจริงตามธรรมชาติ หากแต่ได้ถอดเอาความรู้สึกที่ตนเองประทับใจไว้ เป็นความสงบ สงัด ที่อยู่ภายในจิตใจของศิลปินคล้ายกับสภาวะจิตของคนที่กำลังดิ่งอยู่ในสมาธิ

อย่าลืมว่ามณีสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ขณะอยู่ที่กรุงเทพฯ มีหลายต่อหลายคนที่เข้ามาเรียนที่กรุงเทพฯ แล้วถอดใจกลายเป็นคนเมืองหลวงไป ในขณะที่มณีหวนกลับไปคิดถึงป่าเขาลำเนาไพรที่เมืองนคร แสดงถึงสภาวะของจิตใจที่ยังคงนึกถึงบ้านในชนบทที่เป็นแผ่นดินเกิดอยู่ตลอดเวลา ทำไมมณีจึงไม่ทำแสงสีอันศิวิไลซ์ในเมือง นั่นเป็นคำตอบที่อยู่ในตัวเองแล้ว

ผลงานของมณีเมื่อมองเห็นในครั้งแรก เสน่ห์ของภาพอยู่ที่มนตราของกลางคืน เป็นความรู้สึกที่กระชากใจของคนดูจากความเจริญให้ย้อนกลับไปสู่ความบริสุทธิ์ของธรรมชาติไม่มีมลพิษ ไม่มีความเคลื่อนไหว ภาพนี้สะกดให้เราอยู่ในภวังค์ แนวไม้ที่เกาะกลุ่มกัน พูดคุยกระซิบกระซาบ ธารน้ำที่ใสราวกับกระจกสะท้อนทิวไม้ลงไปในน้ำจนไม่รู้ว่าหากกลับภาพแล้วเกือบจะไม่รู้ว่าส่วนไหนเป็นท้องฟ้าด้านบนหรือส่วนไหนเป็นพื้นดินเบื้องล่าง

ท้องฟ้าที่มืดทะมึนโรยตัวลงมา เพื่อเปิดแสงที่ขอบฟ้าให้ยังพอเห็นโลกกว้างอันมีชีวิตที่อยู่ห่างไกล แสงกระพริบจากดวงดาวที่อยู่บนฟากฟ้าสะท้อนลงในธารน้ำผสมปนเปไปกับแสงกระพริบของหิ่งห้อย ช่วยให้ภาพนี้มีความเคลื่อนไหวเล็กๆ ของความมีชีวิต

ความจริงแล้วหากมองเห็นแต่ความสวยงามของธรรมชาติที่เห็นปรากฏอยู่ ก็น่าจะเป็นเพียงการมองเห็นของภาพลวงตาที่บดบังสาระสำคัญที่อยู่ในส่วนลึกของภาพไปอย่างน่าเสียดาย ภาพของมณีมีพลังให้ต้องค้นหาอยู่ภายใต้ความสวยงามนี่เอง

มีความน่าหวาดกลัวซุกซ่อนอยู่ในความสวยงาม มีภัยอันตรายหมกตัวอยู่ในความมืดของลุ่มทุ่มพุ่มไม้ และมีความเคลื่อนไหวอย่างระมัดระวังอยู่ในเงามืดของพุ่มไม้ ในความใสสะอาดของธารน้ำมีความลึกล้ำที่เย็นเยือกอยู่ด้วย

สิ่งเหล่านี้อาจไม่ใช่ความจริงที่อยู่ในธรรมชาติ แต่เป็นความจริงที่เกิดขึ้นกับจิตใจของศิลปินที่แอบซุกซ่อนความน่ากลัวไว้ เมื่อคราวที่มีจิตใจสุขสงบที่สุด

ผลงานในชุดต่อมาที่เป็น**ชุดสวนยาง** มณียังคงบอกเล่าถึงความรู้สึกเดิมๆ ที่เธอยังผูกพันกับบ้านเกิด เพียงแต่ว่าชุดสวนยางนี้ได้บอกถึงเรื่องราววิถีชีวิตของผู้คนที่ประกอบอาชีพในภาคใต้มากขึ้น

ภาพของต้นยางที่เรียงกันเป็นแนว ลดหลั่นกันออกไปอย่างมีระเบียบ เผยชีวิตที่เคร่งครัดของคนที่นั่น แนวสวนยางในตอนกลางคืนอันมืดมิดทำให้เกิดความรู้สึกที่วังเวงอย่างน่าประหลาด เราไม่เคยนึกหรือบางทีนึกไม่ออกถึงบรรยากาศอันน่ามหัศจรรย์ของสวนยางในเวลากลางคืนยามดึก บางภาพได้เห็นรอยกรีดยางและที่รองยางในแนวที่เป็นระเบียบสว่างวับขึ้นมาแทนแสงหิ่งห้อยที่เคยทำมาในชุดก่อน

มองผ่านการลดหลั่นของเนินดินสลับซับซ้อนไปจนสุดสายตา มีเพียงแสงสว่างจางๆ ที่ขอบฟ้าเท่านั้นที่เป็นเหมือนความหวัง หรือความสำเร็จที่ยังอยู่ห่างไกล

ผลงานชุดสวนยางนี้เชื่อมต่อ**ชุดต้นโกงกาง** ล่าสุด ภาพในบรรยากาศกลางคืนยังมีความหมายต่อมณีมากอยู่ ต้นโกงกางที่มีรากที่เกาะกันยึดเหนี่ยวกันเป็นกลุ่ม หยั่งรากลึกลงไปผ่านผิวน้ำสู่ผิวดิน ทำให้ด้านบนแผ่กิ่งก้านและใบให้สมบูรณ์เป็นพุ่ม แสงแห่งความมีชีวิตอันอุดมสมบูรณ์ของหิ่งห้อยกลับมาอีกครั้ง ช่วยทำให้ภาพของมณีฟื้นตื่นขึ้นมาจากความฝันที่น่ากลัว

ภาพชุดต้นโกงกางน่าจะบอกถึงความสัมพันธ์กับชีวิตของศิลปินที่เริ่มเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สมบูรณ์ขึ้น ความเงียบเหงาว้าเหว่ค่อยๆ จางหายไปกลายเป็นกลางคืนที่อุดมสมบูรณ์ขึ้นมา ทั้งนี้เราจะยังไม่พูดถึง**ชุดทุ่งนา**ที่เป็นชุดใหม่ล่าสุด ยังรอเวลาที่จะเติบโต

ในยุคสมัยของศิลปะร่วมสมัยที่มุ่งหน้าไปสู่การแสดงออกทางความคิด จนบ่อยครั้งที่คนดูไม่สามารถติดตามความคิดนั้นทัน ศิลปินหลายคนที่อีกเหิมที่ได้ประลองความคิด โดยไม่ได้สำรวจว่าคนที่เสพศิลปะจะคิดอย่างไร จนทำให้ศิลปะร่วมสมัยกับคนดูห่างไกลกันออกไปทุกที จนหลายคนหันมาเสพศิลปะที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย ไม่ต้องแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาอันลุ่มลึกใดๆ ผลงานของมณี มีมาก เป็นตัวอย่างหนึ่งของงานศิลปะที่แสดงออกอย่างเรียบง่าย แต่ไม่ใช่ความง่ายที่ว่างเปล่า ไร้ความหมาย ยิ่งเป็นการทำงานที่ต่อเนื่องในระยะยาว พัฒนาเพิ่มเติมแนวทางให้เข้มแข็งขึ้น ศิลปะของเธอก็ยังมีคุณค่ามากขึ้น

ในความมืดมิดของราตรีชนบท มีความงามที่ซ่อนความหมาย ความหวังอยู่ในทุกอณูของภาพ เพียงแต่เราในฐานะคนดูเฝ้ารอมณีดวงนี้ที่ค่อยๆ ฉายแสงให้สว่างขึ้นอย่างช้าๆ ไม่รีบร้อน ไม่เร่งรีบไปแข่งขันกับใครเธอคือ **มณี มีมาก**

Rama IX Art Museum Foundation

Manee is shining through the night

Manee Meemak is from Nakornsritham-marat province. She had studied arts in the Faculty of Painting Sculpture and Graphic Arts, Silpakorn University for 7 years: 5 years for the Bachelor degree and 2 years for Master degree. She had spent times in Bangkok for quite a long time. She became the art teacher in Taksin University, Songkhla after her graduation.

I would like to share my knowledge of Manee Meemak's personality in terms of personal and artistic attributes which are very connected.

I taught Manee during her studies at the Bachelor and Master degrees. I could not recognize her authentic personality in the first class. However, this was ordinary for art students. They were quite the same when they did not really know themselves well. The more she demonstrated her orderliness, the harder I could see her authenticity besides of the enthusiasm shining in her eyes.

I just learned the truth afterwards that Manee was not a shy girl. She had many things such as determination, bravery, and humor hidden inside her soul. These characteristics might be considered inappropriate for a girl. Nevertheless, they were the personalities of those who were born in the South.

I recognized her outstanding talent when she was about to graduate for her Bachelor degree. I heard her laughter and her southern dialect more often when being encouraged to. She might feel shy in the way the girl did, but her good sense of humor and bravery drove her to be responsive. This was part of her bravery to take action on things that were not mistaken.

This characteristic is embedded in most of the southern women. If you ask me whether it is related to the situation occurring in the South, I would say it is not relevant because the strength of the southern women has been well-known for a long time.

As for Manee, she is strong because she is the southern girl. In addition, her sense of humor rooted from her being uptown girl makes her brave and sincere with the determination hidden inside of her. These are covered with her genuine smile.

Unquestionably, looking at her authentic art exhibition can help us understand her real personality that is implied in her printings.

Her first set of artwork was the Lithograph printing which was considered difficult to produce. However, many artists are successful with this technique nowadays.

The Fire-Flies and Night Sky were spectacular because Manee portrayed the natural views of the province in the night time. Every detail was clearly seen in the dark night because of the shining fireflies that rendered the brightness to the scenery.

All of her artworks are the scenery of the province, the forest, the hills and rivers. They are not intentionally realistic but the presentation of her impression and tranquility which is similar to the meditation.

These artworks were created when she was in Bangkok. There were many people coming to Bangkok for studies and transforming themselves into Bangkokian while others were always longed for their hometown in the province. Why didn't Manee portray the civilization of the capital town in her artworks? The answer was found in herself.

The charm of Manee's artworks was the charisma of the nighttime that can draw back the viewers' thought of the civilized town to the purity and stillness of the nature. This could bring us to a standstill. The cluster of bushes, the stream of water reflecting the shadow of the trees which was very difficult to distinguish the sky from the land if we put the artwork overturned.

The dark sky that allowed some lights for us to see the world and the shining lights of the stars and the fireflies reflecting on the stream of water made the printing lively.

Seeing only the beauty of the presented nature was seeing the illusion that covered the true substance of the printing. Manee's printings had the power that forced the viewers to look for the beauty by themselves.

There was misery hidden in the beauty. There was danger concealed in the darkness of the bushes. There was careful movement veiled in the shadow of the shrubs. There was a freezing depth deep-seated in crystal clear creek.

These details might not be realistic to the nature. Nevertheless, they were real to the artist. She hid her misery behind the peaceful mind.

Her following artworks were Suan Yang (rubber tree). Manee conveyed her feeling that was closely connected to hometown. However, this collection was the story of the way of life of people living in the South.

The landscape of the rubber trees lining orderly revealed the strict way of life. The nighttime surprisingly rendered the solitude to the viewers. We could not or might not be able to have a picture of the magnificence of the land filled with rubber trees in the night time. Some people might see the marks on the trees and the cups attached to the trees that were shining like fireflies.

There were lights at the end of the sky shining through the hills. This was comparable to hope or success that was beyond the reach.

Kong Kang (Mangrove) was the collection produced after Suan Yang. The ambiance of the night time was still meaningful to Manee. The mangrove with its roots connected to each others as group made its branches and leaves nourished. The light of the fireflies were alive again. Manee's artworks were awoken from the nightmare.

The Kong Kang might tell us the story about the relationship of the artist that was developed in better way. The solitude was disappearing and became the prosperous nighttime. I will not talk about the Tung Na (Rice Field) which is the new set of her artwork since it needs sometimes to grow.

In this period of contemporary art, the artists focus on expressing their thoughts. There are many times that the viewers cannot catch up on such thoughts. Many artists become energetic to challenge their thoughts without considering the feeling of the viewers. This is resulted in the gap between the contemporary artists and the viewers which become interested in art that is simple and easy for understanding. Manee Meemak's artworks are one of the good examples. Her artworks are expressed in and simple way that is not empty and meaningless. This is a continuing work that helps her develop her authenticity to be more strong and valuable.

In the darkness of the night in the province, there is beauty covering the hope hidden in every detail of the printing. As the viewers, we can keep our eyes on this shining star that is getting brighter without any rush or competing with anybody. This shining star is not anybody else but Manee Meemak.

Rama IX Art Museum Foundation

Fly-Fire I,
Lithograph, 57.5 x 77.5 cm, 1998

Rama IX Art Museum Foundation

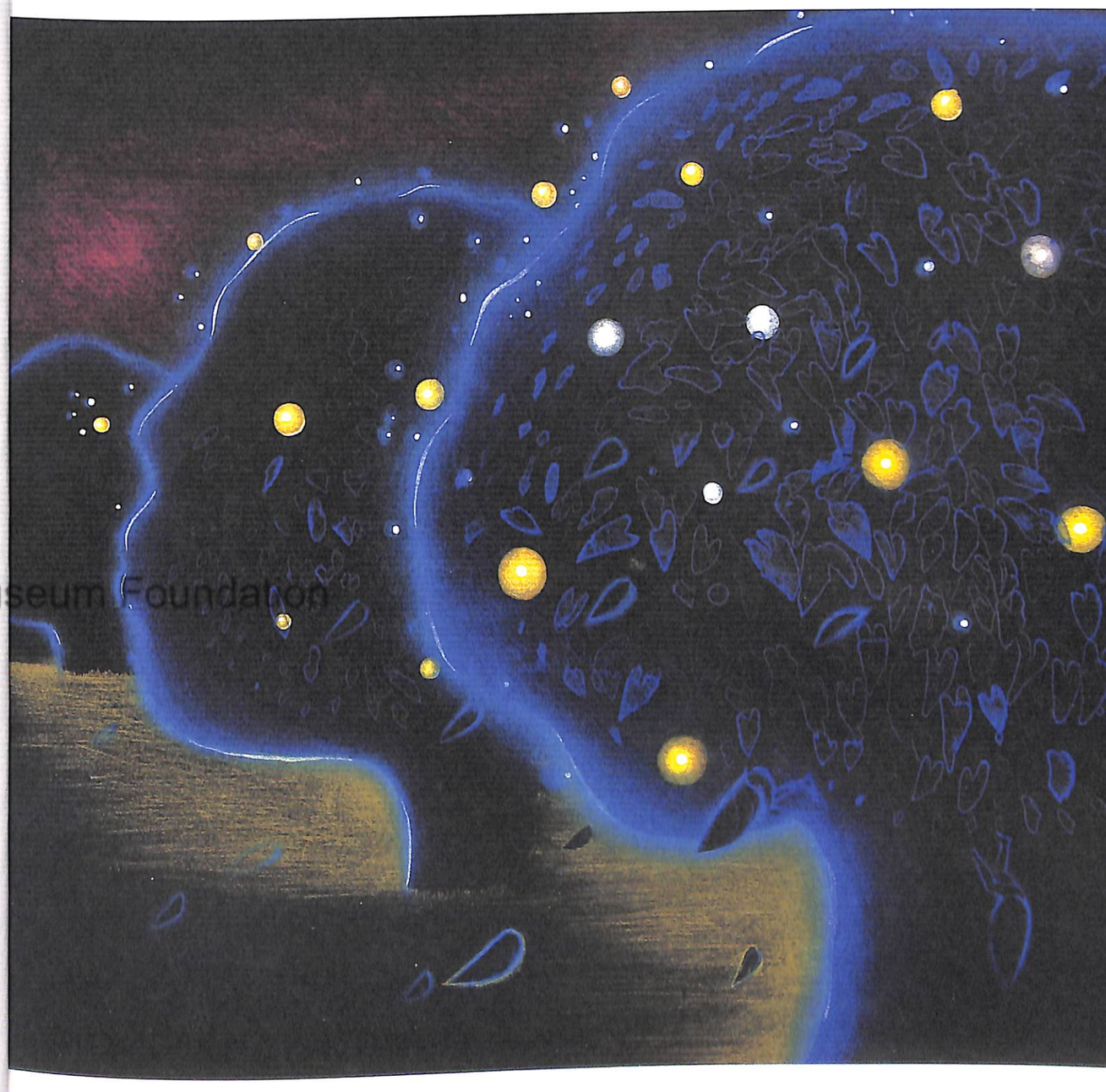

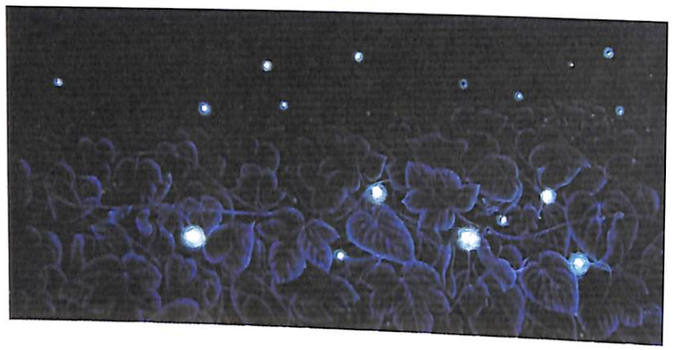

Field of Fire-Flies.
Lithograph. 50 x 80 cm. 1998

Little Life Flying.
Lithograph. 50 x 80 cm. 1999

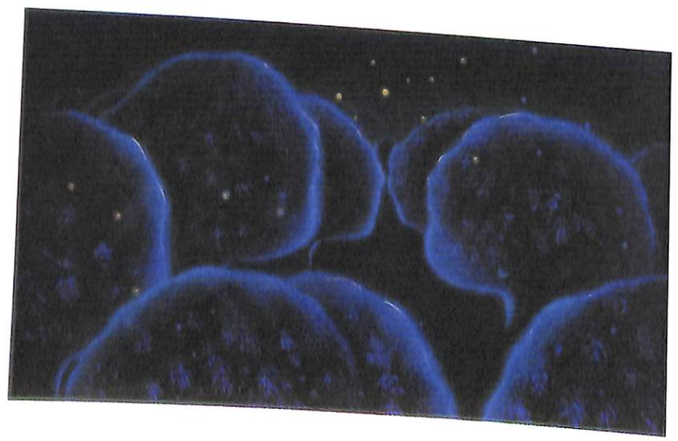

Fly-Fire II.
Lithograph. 47 x 82 cm. 1998

Rama IX Art Museum Foundation

Night Scape 1.
Lithograph. 56 x 84 cm. 1999

Moon Shadow II.
Lithograph. 56 x 69 cm. 2000

Night Sky I.
Lithograph. 56 x 78 cm. 2000

Moon Shadow I,
Lithograph, 63.5 x 58 cm, 2000

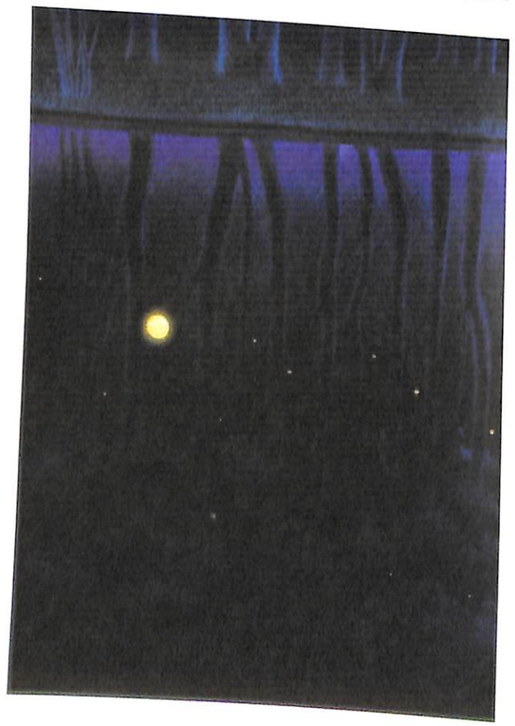

Moon Shadow 3,
Lithograph, 56 x 76 cm, 2000

Rama IX Art Museum Foundation

Night Sky II, Lithograph, 56 x 85 cm, 2000

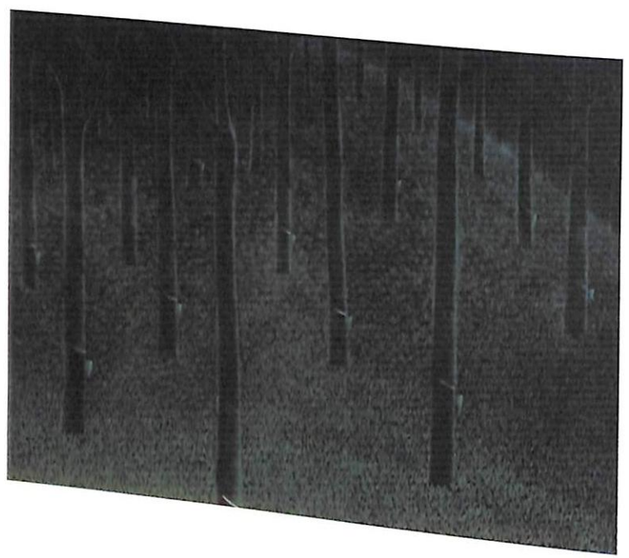

Adoring Sense 3.
Lithograph. 56 x 78.5 cm. 2001

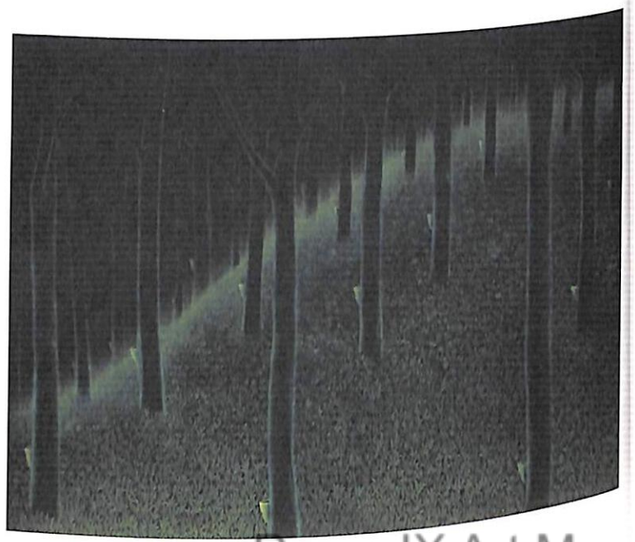

Adoring Sense 4.
Lithograph. 56 x 70 cm. 2001

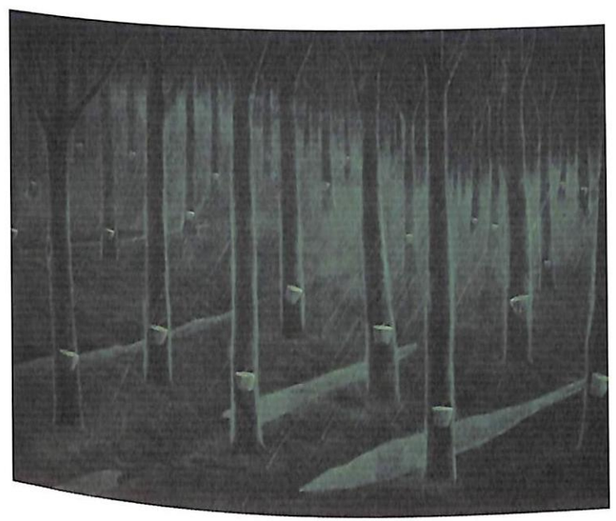

Raining.
Lithograph. 57 x 71 cm. 2002

Serenity 3.
Lithograph. 57 x 80 cm. 2002

Rama IX Art Museum Foundation